

BRITA

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 25. februára 2010*

Vo veci C-386/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Nemecko) z 30. júla 2008 a doručený Súdnemu dvoru 1. septembra 2008, ktorý súvisí s konaním:

Firma Brita GmbH

proti

Hauptzollamt Hamburg-Hafen,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, J. Malenovský (spravodajca) a T. von Danwitz,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. septembra 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Firma Brita GmbH, v zastúpení: D. Ehle, Rechtsanwalt,

— Európska komisia, v zastúpení: C. Tufvesson, F. Hoffmeister a L. Bouyon,
splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. októbra 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu Euro-stredomorskej dohody, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Izraelským štátom na druhej strane, podpísanej 20. novembra 1995 v Bruseli (Ú. v. ES L 147, 2000, s. 3; Mim. vyd. 11/033, s. 287, a Mim. vyd. 11/055,

s. 167, ďalej len „dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom“), pričom sa berie do úvahy Európsko-stredomorská dočasná dohoda o pridružení o obchode a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom, na jednej strane, a Organizáciou pre oslobodenie Palestíny [OOP] v prospech palestínskych orgánov Západného brehu a Pásma Gazy, na druhej strane, podpísaná 24. februára 1997 v Bruseli (Ú. v. ES L 187, s. 3; Mim. vyd. 11/026, s. 124, ďalej len „dohoda o pridružení medzi ES a OOP“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci colného sporu medzi Firma Brita GmbH, spoločnosťou založenou podľa nemeckého práva, a Hauptzollamt Hamburg-Hafen (colný orgán prístavu Hamburg), vo veci rozhodnutia tohto colného orgánu, ktorým sa žalobcovi vo veci samej zamieta priznať pri dovoze preferenčné zaobchádzanie s tovarmi vyrobenými na Západnom brehu Jordánu.

Právny rámec

Viedenský dohovor

- 3 Podľa článku 1 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 1155, s. 331, ďalej len „Viedenský dohovor“) s názvom „Pôsobnosť dohovoru“ sa tento dohovor vzťahuje na zmluvy medzi štátmi.

- 4 V článku 3 Viedenského dohovoru s názvom „Medzinárodné dohody, na ktoré sa dohovor nevzťahuje“ sa stanovuje:

„Skutočnosť, že sa tento dohovor nevzťahuje na medzinárodné dohody dojednané medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva alebo medzi týmito subjektmi medzinárodného práva ani na medzinárodné dohody, ktoré sa nedojednali písomnou formou, nepôsobí:

...

- b) na použitie akýchkoľvek v tomto dohovore obsiahnutých pravidiel, ktoré by sa na také dohody vzťahovali podľa medzinárodného práva nezávisle na tomto dohovore;

...“

- 5 Podľa článku 31 Viedenského dohovoru s názvom „Všeobecné pravidlo výkladu“:

„1. Zmluva sa musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.

...

2. Na účely výkladu zmluvy...

3. Spolu s celkovou súvislosťou bude sa brať zreteľ:

...

c) na každé príslušné pravidlo medzinárodného práva použiteľné vo vzťahoch medzi stranami.

...“

6 Článok 34 tohto dohovoru s názvom „Všeobecné pravidlo týkajúce sa tretích štátov“ znie:

„Zo zmluvy nevznikajú ani záväzky ani práva tretiemu štátu bez jeho súhlasu.“

Dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom

7 Dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom, schválená rozhodnutím Rady a Komisie 2000/384/ES ESUO z 19. apríla 2000 (Ú. v. ES L 147, s. 1; Mim. vyd. 11/033, s. 287), vstúpila do platnosti 1. júna 2000.

8 Článok 6 ods. 1 tejto dohody začlenený do hlavy dva tejto dohody, týkajúci sa voľného pohybu tovaru, stanovuje:

„Oblasť slobodného obchodu medzi Spoločenstvom a Izraelom sa posilní podľa možností stanovených v tejto dohode a v súlade s ustanoveniami Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 a ostatnými multilaterálnymi dohodami o obchode s tovarmi pripojenými k Dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO) (ďalej iba ‚GATT‘)...“

9 Podľa článku 8 tejto dohody, pokiaľ ide o priemyselné výrobky v zmysle tejto dohody a okrem výnimiek, ktoré sú tu stanovené, „clá na dovozy a vývozy a akékoľvek iné poplatky s rovnakým účinkom ako clo sú medzi Spoločenstvom a Izraelom zakázané...“.

10 Článok 75 ods. 1 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom stanovuje:

„Každá zmluvná strana môže predložiť asociačnej rade akýkoľvek spor týkajúci sa uplatňovania alebo výkladu tejto dohody.“

- 11 Územná pôsobnosť dohody o pridružení medzi ES a Izraelom je definovaná v článku 83 tejto dohody takto:

„Táto dohoda sa vzťahuje na jednej strane na územia, na ktorých sa uplatňuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a za podmienok ustanovených v týchto zmluvách, a na strane druhej na územie Štátu Izrael.“

- 12 Protokol č. 4 pripojený k dohode o pridružení medzi ES a Izraelom (ďalej len „protokol ES — Izrael“) stanovuje pravidlá týkajúce sa definície pojmu „výrobky s pôvodom“ a metód administratívnej spolupráce.

- 13 V súlade s článkom 2 ods. 2 tohto protokolu sa za výrobky s pôvodom v Izraeli považujú výrobky výlučne získané v Izraeli v zmysle článku 4 tohto protokolu, ako aj výrobky získané v Izraeli obsahujúce materiály, ktoré neboli získané výlučne tam, za predpokladu, že zmienené materiály boli podrobené dostatočnému opracovaniu a spracovaniu v Izraeli v zmysle článku 5 tohto protokolu.

- 14 V zmysle článku 17 ods. 1 tohto protokolu:

„Výrobky s pôvodom v zmysle tohto protokolu budú pri dovoze do jednej zo zmluvných strán využívať výhodu tejto dohody pri predložení buď:

- a) sprievodného osvedčenia EUR.1... alebo

b) v prípadoch špecifikovaných v článku 22 ods. 1, vyhlásenie... ktoré podáva vývozca k faktúre, dodaciemu listu alebo akémukoľvek obchodnému dokumentu, ktorý dostatočne podrobne opisuje dotknuté výrobky, aby bola možná ich identifikácia (ďalej iba ‚fakturačné vyhlásenie‘).“

15 Podľa článku 22 ods. 1 písm. a) tohto protokolu s názvom „Podmienky na vyhotovenie fakturačného vyhlásenia“ fakturačné vyhlásenie uvedené v článku 17 ods. 1 bode b) tohto protokolu môže vyhotoviť oprávnený vývozca v zmysle článku 23 toho istého protokolu.

16 Na základe uvedeného článku 23 colné orgány vyvážajúcej krajiny môžu splnomocniť akéhokoľvek vývozcu, ďalej uvádzaného ako „oprávnený vývozca“, ktorý často expeduje výrobky podľa dohody o pridružení medzi ES a Izraelom a ktorý poskytuje k spokojnosti colných orgánov všetky záruky potrebné na overenie štatútu pôvodu týchto výrobkov a tiež splnenia ostatných požiadaviek tohto protokolu, aby vyhotovoval fakturačné vyhlásenia. Takéto vyhlásenie potvrdzuje pôvod predmetných výrobkov a dovozcovi tým umožňuje využívať preferenčný režim uvedený v dohode o pridružení medzi ES a Izraelom.

17 Článok 32 protokolu ES — Izrael upravuje overenie dôkazu pôvodu takto:

„1. Následné overenie sprievodných osvedčení EUR.1 a fakturačných vyhlásení sa vykonáva náhodne alebo vždy, keď majú colné orgány dovážajúceho štátu dôvodné pochybnosti ohľadom pravosti takýchto dokumentov, štatútu pôvodu dotknutých výrobkov alebo splnenia ostatných požiadaviek tohto protokolu.

2. Na účely vykonávania ustanovení odseku 1 vrátia colné orgány dovážajúcej krajiny sprievodné osvedčenie EUR.1 a faktúru, ak bola predložená, alebo fakturačné vyhlásenie, alebo kópiu týchto dokumentov colným orgánom vyvážajúcej krajiny s odôvodnením, kde je to vhodné, podstaty alebo formy vyšetrovania.

Na podporu žiadosti o následné overenie zašlú všetky dokumenty a informácie, ktoré boli získané, s upozornením na to, že informácie uvedené na sprievodnom osvedčení EUR.1 alebo fakturačnom vyhlásení sú nesprávne.

3. Overenie vykonajú colné orgány vyvážajúcej krajiny. Na tieto účely majú právo požiadať o akýkoľvek dôkaz a vykonať akúkoľvek inšpekciu vývozových účtov alebo akúkoľvek kontrolu, ktorú považujú za primeranú.

4. ...

5. Colné orgány požadujúce overenie budú informované o výsledkoch tohto overenia najneskôr do 10 mesiacov. Tieto výsledky musia jasne preukázať, či sú dokumenty pravé a či je možné považovať dotknuté výrobky za výrobky s pôvodom a či spĺňajú ostatné požiadavky tohto protokolu.

...

6. Ak v prípadoch dôvodných pochybností nie je do desiatich mesiacov žiadna odpoveď alebo ak neobsahuje dostatočné informácie na určenie pravosti daného dokumentu

alebo skutočného pôvodu výrobkov, dožadujúce colné orgány zamietnu nárok na preferencie, s výnimkou prípadu vyššej moci (force majeure) alebo výnimočných okolností.“

18 Pokiaľ ide o riešenie sporov, článok 33 protokolu ES — Izrael stanovuje:

„Ak vzniknú spory, pokiaľ ide o overovací postup podľa článku 32, ktoré sa nedajú vyriešiť medzi colnými orgánmi požadujúcimi overenie a colnými orgánmi zodpovednými za vykonanie tohto overenia, alebo keď tieto vnesú otázku ohľadom výkladu tohto protokolu, tieto spory budú predložené Výboru pre colnú spoluprácu.

...“

19 Podľa článku 39 tohto protokolu s názvom „Výbor pre colnú spoluprácu“:

„1. Vytvorí sa Výbor pre colnú spoluprácu, ktorý bude poverený vykonávaním administratívnej spolupráce s cieľom korigovať a zjednocovať uplatňovanie tohto protokolu a plnením ostatných úloh v colnej oblasti, ktoré mu môžu byť zverené.

2. Výbor pozostáva na jednej strane z expertov členských štátov a úradníkov sekcie Komisie Európskych spoločenstiev zodpovedných za colné otázky a na strane druhej z expertov vymenovaných Izraelom.“

Dohoda o pridružení medzi ES a OOP

20 Dohoda o pridružení medzi ES a OOP, schválená rozhodnutím Rady 97/430/ES z 2. júna 1997 (Ú. v. ES L 187, s. 1; Mim. vyd. 11/026, s. 124), nadobudla účinnosť 1. júla 1997.

21 Článok 3 tejto dohody stanovuje:

„Spoločenstvo a palestínske orgány progresívne vytvoria... zónu voľného obchodu... v súlade s ustanoveniami Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 a ostatných multilaterálnych dohôd o obchode s tovarom pripojených k dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO)...“

22 Články 5 a 6 uvedenej dohody stanovujú:

„Článok 5

V obchode medzi spoločenstvom a Západným brehom a Pásmom Gazy nebudú zavedené žiadne nové dovozné clá ani iné poplatky s rovnakým účinkom.

Článok 6

Pri dovoze výrobkov pochádzajúcich zo Západného brehu a Pásma Gazy do spoločenstva sa neuplatňuje clo ani iné poplatky s rovnakým účinkom a zároveň sa neuplatňujú ani množstevné obmedzenia či iné opatrenia s rovnakým účinkom.“

23 Pokiaľ ide o územnú pôsobnosť tejto dohody, článok 73 stanovuje:

„Táto dohoda platí na jednej strane na územiach, na ktorých platí Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a za podmienok stanovených v tejto Zmluve, a na druhej strane na území Západného brehu a Pásma Gazy.“

24 Protokol č. 3 pripojený k dohode o pridružení medzi ES a OOP (ďalej len „protokol ES — OOP“) stanovuje pravidlá týkajúce sa definovania pojmu „výrobky s pôvodom“ a metód administratívnej spolupráce.

25 V súlade s článkom 2 ods. 2 tohto protokolu sa za výrobky s pôvodom na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy považujú výrobky celkom získané na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy, ako aj tie, ktoré sú tam získané a obsahujú materiály, ktoré tam neboli celkom získané za predpokladu, že takéto materiály tam prešli dostatočným opracovaním alebo spracovaním.

- 26 Článok 15 ods. 1 protokolu ES — OOP stanovuje, že na výrobky s pôvodom na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy sa pri dovoze do Spoločenstva môže uplatňovať dohoda o pridružení medzi ES a OOP, ak sa predloží sprievodné osvedčenie EUR.1, alebo v prípadoch uvedených v článku 20 ods. 1 tohto protokolu vyhlásenie predložené vývozcom na faktúre, dodacom liste alebo akomkoľvek inom obchodnom doklade s dostatočne podrobným opisom príslušných výrobkov, na základe ktorého ich možno identifikovať. Toto vyhlásenie sa nazýva „fakturačné vyhlásenie“.
- 27 Článok 16 ods. 1 protokolu ES — OOP stanovuje, že sprievodné osvedčenie EUR.1 vydávajú colné orgány [štátu] vývozu. Podľa odseku 4 toho istého článku takéto osvedčenie vydávajú colné orgány Západného brehu Jordánu a Pásma Gazy, ak príslušné výrobky možno pokladať za výrobky s pôvodom zo Západného brehu a Pásma Gazy a spĺňajú ďalšie požiadavky tohto protokolu.
- 28 V súlade s článkom 20 ods. 1 písm. a) protokolu ES — OOP, ktorý sa týka podmienok vydania fakturačného vyhlásenia, môže takéto vyhlásenie vydať oprávnený vývozca v zmysle článku 21 tohto protokolu. Podľa odseku 2 uvedeného článku 20 je možné vydať fakturačné vyhlásenie, ak dotknuté výrobky možno považovať za výrobky s pôvodom v Spoločenstve, na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy a spĺňajú ostatné podmienky stanovené uvedeným protokolom.
- 29 Článok 21 protokolu ES — OOP, týkajúci sa oprávnených vývozcov, stanovuje v odseku 1, že colné orgány štátu vývozu môžu oprávniť ktoréhokoľvek vývozcu, ktorý vykonáva často vývoz výrobkov na základe dohody o pridružení medzi ES a OOP a ktorý vyhovujúcim spôsobom pre colné orgány poskytne všetky potrebné záruky na overenie štatútu pôvodu výrobkov, ako aj splnenie ostatných požiadaviek tohto protokolu, na vystavenie fakturačného vyhlásenia.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 30 Žalobca vo veci samej, Firma Brita GmbH, je spoločnosťou usadenou v Nemecku. Dováža zariadenia na výrobu sódočky, ako aj príslušenstvo a sirupy vyrábané izraelským dodávateľom, Soda-Club Ltd, ktorého výrobný závod sa nachádza v Mishor Adumin na Západnom brehu Jordánu, na východ od Jeruzalema. Soda-Club Ltd je oprávneným vývozcom v zmysle článku 23 protokolu ES — Izrael.
- 31 Počas prvého polroku 2002 žalobca vo veci samej požiadal o prepustenie dovezeného tovaru do voľného obehu, pričom predložil celkovo viac ako šesťdesiat colných vyhlásení. Ako krajinu pôvodu tohto tovaru uviedol „Izrael“ a žiadal o uplatnenie preferenčného zaobchádzania upraveného dohodou o pridružení medzi ES a Izraelom na základe fakturačných vyhlásení vydaných dodávateľom, ktoré potvrdzovali, že ide o výrobky s pôvodom v Izraeli.
- 32 Nemecké colné orgány predbežne súhlasili s navrhovaným preferenčným zaobchádzaním, ale začali overovací postup *a posteriori*. Na dožiadanie nemeckých colných orgánov izraelské colné orgány odpovedali, že „[ich] overovanie preukázalo, že predmetné tovary pochádzajú z územia, ktoré je pod izraelskou colnou správou. Ako také ide o výrobky s pôvodom podľa dohody o pridružení medzi ES a Izraelom a oprávňujú preferenčné zaobchádzanie na základe tejto dohody“.
- 33 Listom zo 6. februára 2003 nemecké colné orgány dodatočne požiadali izraelské colné orgány o potvrdenie, či predmetný tovar bol vyrobený na území izraelských osád na Západnom brehu Jordánu, v Pásme Gazy, vo Východnom Jeruzaleme alebo na Golanských výšinách. Táto žiadosť zostala nezodpovedaná.

34 Rozhodnutím z 25. septembra 2003 teda nemecké colné orgány odmietli, aby sa uplatnilo skôr schválené preferenčné zaobchádzanie z dôvodu, že nemožno s istotou preukázať, že na dovážaný tovar sa vzťahuje dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom. V dôsledku toho sa rozhodli pristúpiť k vymáhaniu cla *a posteriori*, a to v celkovej sume 19 155,46 eura.

35 Keďže sťažnosť podaná žalobcom vo veci samej bola zamietnutá, podal tento žalobca na Finanzgericht Hamburg (finančný súd v Hamburgu) žalobu, v ktorej sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia. Vnútroštátny súd sa domnieva, že riešenie sporu závisí od výkladu dohody o pridružení medzi ES a Izraelom, protokolu ES — Izrael a dohody o pridružení medzi ES a OOP.

36 Za týchto okolností rozhodol Finanzgericht Hamburg prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Treba dovozcom tovaru, ktorý pochádza zo Západného brehu Jordánu, v každom prípade priznať požadované preferenčné zaobchádzanie s ohľadom na to, že preferenčné zaobchádzanie je vo vzťahu k tovarom, ktoré pochádzajú z územia štátu Izrael, prípadne zo Západného brehu Jordánu, upravené v dvoch do úvahy prichádzajúcich dohovoroch, a to v [dohode o pridružení medzi ES a Izraelom a v dohode o pridružení medzi ES a OOP], aj keď bol predložený iba formálny dôkaz o pôvode tovaru z Izraelu?

V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

2. Je colný úrad členského štátu vo vzťahu k dovozcom, ktorý požaduje pre tovary dovezené na územie Spoločenstva poskytnutie preferenčného zaobchádzania, na

základe dohody o pridružení medzi ES a Izraelom viazaný dokladom o pôvode vydaným izraelským úradom — a overovací postup podľa článku 32 protokolu [ES — Izrael] sa nezačne —, pokiaľ nemajú colné orgány tohto štátu žiadne iné pochybnosti o pôvode tovaru než pochybnosť, či tovar nepochádza z územia, ktoré je výlučne pod izraelskou kontrolou — a to podľa izraelsko-palestínskej dočasnej dohody z roku 1995 — a pokiaľ nebol uskutočnený postup podľa článku 33 protokolu [ES — Izrael]?

V prípade zápornej odpovede na druhú otázku:

3. Môžu colné orgány členského štátu dovozu v prípade, že na základe ich návrhu na začatie postupu overovania podľa článku 32 ods. 2 protokolu [ES — Izrael] izraelské úrady potvrdili (iba) to, že tovar bol vyrobený na území, ktoré patrí pod izraelskú colnú správu, a teda pochádza z Izraela, a v prípade, že izraelské úrady neodpovedali na výzvu o bližšie doloženie skutočností, ktorú neskôr vydali colné orgány členského štátu dovozu, už len z tohto dôvodu odmietnuť preferenčné zaobchádzanie, predovšetkým bez ohľadu na to, odkiaľ tovar v skutočnosti pochádza?

V prípade zápornej odpovede na tretiu otázku:

4. Môžu colné orgány [členského štátu dovozu] odmietnuť poskytnutie preferenčného zaobchádzania podľa dohody o pridružení medzi ES a Izraelom len z dôvodu, že — ako sa už medzitým zistilo — tovar pochádza zo Západného brehu Jordánu, alebo treba poskytnúť preferenčné zaobchádzanie podľa tejto dohody aj pre tovary

s takýmto pôvodom, v každom prípade pokiaľ nebol uskutočnený postup na urovnávanie sporov podľa článku 33 protokolu [ES — Izrael], pokiaľ ide o výklad pojmu, územie štátu Izrael' používaného v dohode?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a štvrtej otázke

- 37 Vnútroštátny súd sa vo svojej prvej a štvrtej otázke, ktoré je potrebné skúmať spolu, v podstate pýta, či colné orgány členského štátu dovozu môžu odmietnuť priznať preferenčné zaobchádzanie zriadené dohodou o pridružení medzi ES a Izraelom, keď predmetné tovary pochádzajú zo Západného brehu Jordánu.
- 38 Najprv je potrebné konštatovať, že odpoveď na tieto otázky úzko závisí od výkladu, ktorý je potrebné poskytnúť vo vzťahu k článku 83 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom, ktorý definuje územnú pôsobnosť tejto dohody.
- 39 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že dohoda s tretím štátom uzatvorená Radou Európskej únie v súlade s článkami 217 ZFEÚ a 218 ZFEÚ predstavuje, pokiaľ ide o Európsku úniu, akt prijatý inštitúciou Únie v zmysle článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ, že odo dňa nadobudnutia platnosti takejto dohody sú jej ustanovenia integrálnou súčasťou právneho poriadku Únie a že v rámci tohto právneho poriadku Súdny dvor je príslušný na rozhodovanie o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu tejto dohody (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. septembra 1987, Demirel,

12/86, Zb. s. 3719, bod 7, a zo 16. júna 1998, Racke, C-162/96, Zb. s. I-3655, bod 41). Okrem toho sa dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom, ako dohoda uzatvorená medzi subjektmi medzinárodného práva, riadi medzinárodným právom a konkrétnejšie, z hľadiska jej výkladu, medzinárodným zmluvným právom.

- 40 Medzinárodné zmluvné právo bolo v podstate kodifikované vo Viedenskom dohovore. Podľa článku 1 tohto dohovoru sa tento dohovor uplatňuje na zmluvy medzi štátmi. V súlade s článkom 3 písm. b) tohto dohovoru však to, že sa tento dohovor neuplatňuje na medzinárodné dohody uzatvorené medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva, nemá vplyv na to, že sa na tieto dohody vzťahujú všetky pravidlá stanovené v uvedenom dohovore, ktorým podliehajú podľa medzinárodného práva nezávisle od tohto dohovoru samotného.
- 41 Z toho vyplýva, že pravidlá stanovené vo Viedenskom dohovore sa vzťahujú na dohodu uzatvorenú medzi štátom a medzinárodnou organizáciou, akou je dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom, keďže tieto pravidlá sú vyjadrením všeobecného obyčajového medzinárodného práva. Dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom sa musí v dôsledku toho vykladať podľa týchto pravidiel.
- 42 Súdny dvor už okrem toho rozhodol, že hoci určitý súbor ustanovení Viedenského dohovoru nezaväzuje ani Spoločenstvo, ani všetky členské štáty, odráža pravidlá medzinárodného obyčajového práva, ktoré ako také sú záväzné pre inštitúcie Spoločenstva a sú súčasťou právneho poriadku Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Racke, už citovaný, body 24, 45 a 46; pozri tiež, pokiaľ ide o odkaz na Viedenský dohovor v rámci výkladu asociačných dohôd uzatvorených Európskymi spoločenstvami, rozsudky z 2. marca 1999, El-Yassini, C-416/96, Zb. s. I-1209, bod 47, ako aj z 20. novembra 2001, Jany a i., C-268/99, Zb. s. I-8615, bod 35 a citovanú judikatúru).

43 Podľa článku 31 Viedenského dohovoru sa zmluva musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť tak kontext, ako aj akékoľvek relevantné pravidlo medzinárodného práva uplatniteľné vo vzťahoch medzi stranami.

44 Medzi tieto relevantné pravidlá, na ktoré sa možno odvolávať v rámci vzťahov medzi stranami dohody o pridružení medzi ES a Izraelom, patrí zásada všeobecného medzinárodného práva, a to zásada relatívneho účinku zmlúv, podľa ktorej zmluvy nesmú ani škodiť, ani poskytovať výhody tretím stranám („*pacta tertiis nec nocent nec prosunt*“). Táto zásada všeobecného medzinárodného práva je osobitným spôsobom vyjadrená v článku 34 Viedenského dohovoru, podľa ktorého zmluva nevytvára ani povinnosti, ani práva tretím štátom bez ich súhlasu.

45 Z týchto úvodných úvah vyplýva, že článok 83 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom, ktorý definuje územnú pôsobnosť tejto dohody, sa má vykladať tak, aby bol v súlade so zásadou „*pacta tertiis nec nocent nec prosunt*“.

46 V tejto súvislosti je nesporné, že Európske spoločenstvá postupne uzatvorili dve asociačné euro-stredomorské dohody, prvú so štátom Izrael a druhú s OOP, ktorá koná na účet palestínskych orgánov Západného brehu Jordánu a Pásmo Gazy.

47 Každá z týchto dvoch asociačných dohôd má vlastnú územnú pôsobnosť. Článok 83 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom stanovuje, že táto dohoda sa uplatňuje na „území štátu Izrael“. Článok 73 dohody o pridružení medzi ES a OOP stanovuje, že táto dohoda sa uplatňuje na „území Západného brehu Jordánu a Pásmo Gazy“.

- 48 Vzhľadom na to sledujú obe tieto asociačné dohody ten istý účel — uvedený v článku 6 ods. 1 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom a v článku 3 dohody o pridružení medzi ES a OOP — teda zriadenie a/alebo posilnenie zóny voľného obchodu medzi stranami a majú ten istý cieľ — definovaný pre priemyselné výrobky v článku 8 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom a v článkoch 5 a 6 dohody o pridružení medzi ES a OOP — t. j. zrušenie cieľ, kvantitatívnych obmedzení a iných opatrení s rovnocenným účinkom v obchode medzi stranami každej z týchto dohôd.
- 49 Čo sa týka „metód administratívnej spolupráce“, pokiaľ ide na jednej strane o dohodu o pridružení medzi ES a Izraelom, z ustanovení článku 22 ods. 1 písm. a) a článku 23 ods. 1 protokolu ES — Izrael vyplýva, že „fakturačné vyhlásenie“ potrebné na vývoz s preferenčným zaobchádzaním vydáva oprávnený vývozca, ktorého na to oprávnilo „colné orgány [štátu] vývozu“.
- 50 Pokiaľ ide na druhej strane o dohodu o pridružení medzi ES a OOP, z ustanovení článku 20 ods. 1 písm. a) a článku 21 ods. 1 protokolu ES — OOP vyplýva, že fakturačné vyhlásenie potrebné na vývoz s preferenčným zaobchádzaním vydáva oprávnený vývozca, ktorého na to oprávnilo „colné orgány štátu vývozu“. Okrem toho článok 16 ods. 4 protokolu ES — OOP stanovuje, že iba „colné orgány Západného brehu Jordánu a Pásma Gazy“ sú oprávnené vydávať sprievodné osvedčenie EUR.1, ak možno predmetné výrobky považovať za výrobky s pôvodom na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy.
- 51 Z vyššie uvedeného vyplýva, že „colné orgány štátu vývozu“ v zmysle dvoch vyššie uvedených protokolov majú, každý v rámci územia, ktoré spravuje, výlučnú právomoc na vydávanie sprievodných osvedčení EUR.1 alebo priznanie postavenia oprávneného vývozcu vývozcom usadeným na území pod ich správou.

52 Preto vykladať článok 83 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom tak, že izraelské orgány mali colné právomoci vo vzťahu k výrobkom s pôvodom na Západnom brehu Jordánu, by znamenalo uložiť palestínskym colným orgánom povinnosť nevykonávať právomoci, ktoré im však boli zverené vyššie uvedenými ustanoveniami protokolu ES — OOP. Takýto výklad, ktorý by znamenal vytvorenie povinnosti pre tretí subjekt bez jeho súhlasu, by bol teda v rozpore so zásadou všeobecného medzinárodného práva „*pacta tertiis nec nocent nec prosunt*“, tak ako bola kodifikovaná v článku 34 Viedenského dohovoru.

53 Z toho vyplýva, že článok 83 dohody o pridružení medzi ES a Izraelom sa má vykladať v tom zmysle, že výrobky s pôvodom na Západnom brehu Jordánu nepatria do územnej pôsobnosti tejto dohody a nemôže sa na ne vzťahovať ňou zriadený preferenčný režim.

54 Za týchto okolností nemecké colné orgány mohli odmietnuť priznať preferenčné zaobchádzanie stanovené dohodou o pridružení medzi ES a Izraelom predmetným tovarom z dôvodu, že pochádzali zo Západného brehu Jordánu.

55 Takisto pokiaľ ide o prvú otázku, vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či colné orgány štátu dovozu môžu priznať preferenčné zaobchádzanie, keď takéto zaobchádzanie je stanovené v dvoch dohodách, ktoré prichádzajú do úvahy, teda v dohode o pridružení medzi ES a Izraelom a v dohode o pridružení medzi ES a OOP, keď je nesporné, že dotknutý tovar pochádza zo Západného brehu Jordánu a keď bolo predložené len jedno úradné osvedčenie o izraelskom pôvode. Pýta sa konkrétnejšie na to, v akej miere je súbeh kvalifikácií prípustný s tým, že sa ponechá otvorená otázka, ktorá z týchto dvoch

dohôd sa uplatní v predmetnom prípade, a či dôkaz pôvodu musí pochádzať od izraelských alebo palestínskych orgánov.

- 56 Pripustiť takýto súbeh kvalifikácií založený iba na konštatovaniach, že dve predmetné dohody stanovujú preferenčné zaobchádzanie a že miesto pôvodu tovaru sa určilo prostredníctvom iných dôkazov, ako sú tie, ktoré stanovuje skutočne uplatniteľná asociačná dohoda, by znamenalo na účely priznania preferenčného zaobchádzania poprieť vo všeobecnosti potrebu mať platný dôkaz pôvodu vydaný od príslušného orgánu štátu vývozu.
- 57 Tak z článku 17 protokolu ES — Izrael, ako aj z článku 15 protokolu ES — OOP vyplýva, že výrobky s pôvodom z územia zmluvných strán si vyžadujú dôkaz o ich pôvode na to, aby im bolo priznané preferenčné zaobchádzanie. Táto požiadavka platného dôkazu pôvodu vydaného príslušným orgánom nemôže byť považovaná iba za formalitu, ktorú netreba dodržať, pokiaľ sa miesto pôvodu určí prostredníctvom iných dôkazných prostriedkov. V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že nemožno akceptovať platnosť osvedčení vydaných inými orgánmi ako tými, ktoré sú výslovne stanovené v predmetnej asociačnej dohode (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júla 1994, Anastasiou a i., C-432/92, Zb. s. I-3087, body 37 až 41).
- 58 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné odpovedať na prvú a štvrtú položenú otázku tak, že colné orgány členského štátu dovozu môžu odmietnuť priznať preferenčné zaobchádzanie zriadené dohodou o pridružení medzi ES a Izraelom, keď predmetný tovar pochádza zo Západného brehu Jordánu. Okrem toho colné orgány členského štátu dovozu sa nemôžu odvolať na súbeh kvalifikácií s tým, že ponechajú otvorenú otázku, ktorá z dohôd, ktoré prichádzajú do úvahy, teda dohoda o pridružení medzi ES a Izraelom a dohoda o pridružení medzi ES a OOP, sa uplatní v predmetnom prípade a či dôkaz pôvodu má pochádzať od izraelských alebo palestínskych orgánov.

O druhej a tretej otázke

- 59 Vnútroštátny súd sa svojou druhou a treťou otázkou, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, či v rámci postupu stanoveného v článku 32 protokolu ES — Izrael colné orgány štátu dovozu sú viazané predloženým dôkazom o pôvode a odpoveďou colných orgánov štátu vývozu. Takisto by chcel vedieť, či s cieľom vyriešiť spor, ktorý vznikol pri príležitosti kontrol fakturačných vyhlásení, colné orgány štátu dovozu musia podľa článku 33 tohto protokolu predložiť spor Výboru pre colnú spoluprácu predtým, ako sa prijmú jednostranné opatrenia.

O otázke, či colné orgány štátu dovozu sú viazané odpoveďou colných orgánov štátu vývozu

- 60 Z článku 32 protokolu ES — Izrael vyplýva, že kontrola fakturačných vyhlásení *a posteriori* sa vykonáva vždy, keď colné orgány štátu dovozu majú dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o pravosť týchto vyhlásení alebo pôvodu dotknutých výrobkov. Kontrolu vykonávajú colné orgány štátu vývozu. Colné orgány, ktoré si vyžiadali kontrolu, budú informované o výsledkoch tejto kontroly najneskôr do desiatich mesiacov. Tieto výsledky musia jasne indikovať, či uvedené vyhlásenia sú pravé a či dotknuté výrobky možno považovať za výrobky s pôvodom. V prípade dôvodných pochybností a v prípade neexistencie odpovede po uplynutí lehoty desiatich mesiacov alebo ak odpoveď neobsahuje dostatočné informácie na určenie pravosti tohto predmetného vyhlásenia alebo skutočného pôvodu výrobkov, colné orgány štátu dovozu odmietnu priznať preferenčné zaobchádzanie.
- 61 V podobnom právnom rámci už Súdny dvor rozhodol, že z takýchto ustanovení vyplýva, že určenie pôvodu tovarov je založené na rozdelení právomocí medzi colné orgány strán predmetnej dohody o voľnom obchode v tom zmysle, že pôvod určujú

orgány štátu vývozu. Tento systém je odôvodnený tým, že orgány štátu vývozu majú najlepšiu možnosť priamo overiť okolnosti, ktoré podmieňujú pôvod (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 1984, *Les Rapides Savoyards* a i., 218/83, Zb. s. 3105, bod 26).

⁶² Takýto mechanizmus však môže fungovať, iba ak colný orgán štátu dovozu uzná posúdenia oprávnene vykonané orgánmi štátu vývozu (pozri v tomto zmysle rozsudky *Les Rapides Savoyards* a i., už citovaný, bod 27, ako aj z 9. februára 2006, *Sfakianakis*, C-23/04 až C-25/04, Zb. s. I-1265, bod 23).

⁶³ Z toho vyplýva, že v rámci tohto systému vzájomného uznávania nemôžu colné orgány dovážajúceho štátu jednostranne vyhlásiť za neplatné fakturačné vyhlásenie riadne vydané vývozcom, ktorý na to bol riadne oprávnený colnými orgánmi štátu vývozu. Takisto v prípade kontroly vykonanej *a posteriori* sú colné orgány štátu dovozu v zásade viazané výsledkami takejto kontroly (pozri v tomto zmysle rozsudok *Sfakianakis*, už citovaný, bod 49).

⁶⁴ Vo veci samej sa však kontrola *a posteriori* na základe článku 32 protokolu ES — Izrael netýkala toho, či dovážané výrobky boli celé vyrobené na určitom mieste alebo boli podrobené dostatočnému opracovaniu a spracovaniu na to, aby sa mohli považovať za také, že pochádzajú z tohto miesta v súlade s ustanoveniami protokolu ES — Izrael. Predmet kontroly *a posteriori* sa týkal samotného miesta výroby dovezených výrobkov na účely posúdenia, či tieto výrobky patria do územnej pôsobnosti dohody o pridružení medzi ES a Izraelom. Únia sa totiž domnieva, že výrobky vyrobené v miestach, ktoré sa nachádzajú pod izraelskou správou od roku 1967 nemajú nárok na preferenčné zaobchádzanie definované v tejto dohode.

65 V súlade s článkom 32 ods. 6 protokolu ES — Izrael, ak odpoveď colných orgánov štátu vývozu neobsahuje dostatočné informácie na určenie skutočného pôvodu výrobkov, kontrolujúce colné orgány musia odmietnuť priznať preferenčné zaobchádzanie na uvedené výrobky.

66 Z prvkov vyskytujúcich sa vo veci samej vyplýva, že v rámci kontroly *a posteriori* izraelské colné orgány neposkytli žiadnu presnú odpoveď na listy nemeckých colných orgánov, týkajúce sa overenia toho, či predmetné výrobky boli vyrobené v izraelských osadách na Západnom brehu Jordánu, v Pásme Gazy, vo Východnom Jeruzaleme alebo na Golanských výšinách. List nemeckých colných orgánov zo 6. februára 2003 zostal dokonca nezodpovedaný.

67 Za takýchto okolností je potrebné sa domnievať, že taká odpoveď, akú poskytli colné orgány štátu vývozu neobsahuje dostatočné informácie v zmysle článku 32 ods. 6 protokolu ES — Izrael na určenie skutočného pôvodu výrobkov, takže v danom kontexte tvrdenie uvedených orgánov, podľa ktorého sa na predmetné výrobky má vzťahovať preferenčné zaobchádzanie podľa dohody o pridružení medzi ES a Izraelom, nie je záväzná pre colné orgány členského štátu dovozu.

O povinnosti obrátiť sa na Výbor pre colnú spoluprácu

68 Článok 33 prvý odsek protokolu ES — Izrael stanovuje, že ak vzniknú spory, pokiaľ ide o overovací postup podľa článku 32 uvedeného protokolu alebo vznikne otázka výkladu uvedeného protokolu, tieto spory budú predložené Výboru pre colnú spoluprácu.

69 Podľa článku 39 protokolu ES — Izrael je Výbor pre colnú spoluprácu správnym orgánom zloženým z colných expertov a úradníkov sekcie Komisie, členských štátov a štátu Izrael. Je poverený v rámci ustanovení tohto protokolu vykonávať všetky úlohy technickej povahy v colnej oblasti. V dôsledku toho ho nemožno považovať za príslušný na riešenie sporov týkajúcich sa právnych otázok, akými sú tie, ktoré sa týkajú výkladu samotnej dohody o pridružení medzi ES a Izraelom. Na druhej strane takéto spory môžu byť v súlade s článkom 75 ods. 1 tejto dohody predložené Asociačnej rade.

70 V takom prípade, o aký ide vo veci samej, odpoveď colných orgánov štátu vývozu poskytnutá v rámci overovacieho postupu *a posteriori*, stanoveného v článku 32 protokolu ES — Izrael, nemôže byť považovaná za takú, že by bola pôvodcom sporu medzi zmluvnými stranami, pokiaľ ide o výklad tohto protokolu. Na jednej strane totiž táto odpoveď neposkytla požadované informácie. Na druhej strane spor, ktorý vznikol vo veci samej v rámci overovacieho postupu *a posteriori*, začatého colnými orgánmi štátu dovozu, sa netýka výkladu uvedeného protokolu, ale určenia územnej pôsobnosti dohody o pridružení medzi ES a Izraelom.

71 Z toho vyplýva, že za okolností, o aké ide vo veci samej, každá zo zmluvných strán má možnosť predložiť Asociačnej rade otázku výkladu týkajúcu sa územnej pôsobnosti dohody o pridružení medzi ES a Izraelom. Nie je však potrebné predložiť vec Výboru pre colnú spoluprácu, keďže táto otázka výkladu nepatrí do jeho právomoci.

72 V každom prípade, aj keby bolo možné predložiť vec Asociačnej rade, pokiaľ ide o spor týkajúci sa výkladu asociačnej dohody ako takej, je potrebné pripomenúť, že ako Súdny dvor už rozhodol, nepredloženie veci asociačnému výboru zriadenému Asociačnou

radou nemožno využiť na odôvodnenie výnimky zo systému spolupráce a z dodržiavania právomocí vyplývajúcich z asociačnej dohody (pozri analogicky rozsudok Sfakianakis, už citovaný, bod 52).

73 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je potrebné odpovedať na druhú a tretiu položenú otázku tak, že v rámci postupu stanoveného v článku 32 protokolu ES — Izrael colné orgány štátu dovozu nie sú viazané predloženým dôkazom o pôvode a odpoveďou colných orgánov štátu vývozu, keď táto odpoveď neobsahuje dostatočné informácie v zmysle článku 32 ods. 6 tohto protokolu na účely určenia skutočného pôvodu výrobkov. Okrem toho colné orgány štátu dovozu nemajú povinnosť predložiť Výboru pre colnú spoluprácu zriadenému článkom 39 uvedeného protokolu spor týkajúci sa výkladu územnej pôsobnosti dohody o pridružení medzi ES a Izraelom.

O trovách

74 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Colné orgány členského štátu dovozu môžu odmietnuť priznať preferenčné zaobchádzanie zriadené Euro-stredomorskou dohodou, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na**

jednej strane a Izraelským štátom na druhej strane, podpísanou 20. novembra 1995 v Bruseli, v prípade, keď predmetný tovar pochádza zo Západného brehu Jordánu. Okrem toho colné orgány členského štátu dovozu sa nemôžu odvolať na súbeh kvalifikácií s tým, že ponechajú otvorenú otázku, ktorá z dohôd, ktoré prichádzajú do úvahy, teda Euro-stredomorská dohoda, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Izraelským štátom na druhej strane, a Európska dočasná dohoda o pridružení o obchode a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom, na jednej strane, a Organizáciou pre oslobodenie Palestíny v prospech palestínskych orgánov Západného brehu a Pásma Gazy, na druhej strane, podpísaná 24. februára 1997 v Bruseli, sa uplatní v predmetnom prípade a či dôkaz pôvodu má pochádzať od izraelských alebo palestínskych orgánov.

2. V rámci postupu stanoveného v článku 32 protokolu č. 4 pripojeného k Euro-stredomorskej dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Izraelským štátom na druhej strane, colné orgány štátu dovozu nie sú viazané predloženým dôkazom o pôvode a odpoveďou colných orgánov štátu vývozu, keď táto odpoveď neobsahuje dostatočné informácie v zmysle článku 32 ods. 6 tohto protokolu na účely určenia skutočného pôvodu výrobkov. Okrem toho colné orgány štátu dovozu nemajú povinnosť predložiť Výboru pre colnú spoluprácu zriadenému článkom 39 uvedeného protokolu spor týkajúci sa výkladu územnej pôsobnosti uvedenej dohody.

Podpisy